

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 11.10.2005
KOM(2005) 479 slutlig

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL RÅDET, EUROPAPARLAMENTET
OCH EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN**

**om hur tullen bör bemöta den senaste utvecklingen inom varumärkesförfalskning och
pirattillverkning**

INNEHÅLL

1.	INLEDNING	3
2.	BEDÖMNING: VI STÅR INFÖR ETT VÄXANDE PROBLEM	4
2.1	Tullens beslag tyder på ett växande och mångfacetterat problem	4
2.2	Orsakerna till den stora ökningen i handeln med förfalskningar	5
2.3	Nya hot	6
3.	REKOMMENDATIONER – HANDLINGSPLAN FÖR EFFEKTIVA MOTÅGÄRDER FRÅN TULLENS SIDA INFÖR VARUMÄRKESFÖRFALSKNING OCH PIRATTILLVERKNING	7
3.1	Ökat skydd på gemenskapsnivå	7
3.1.1	Lagstiftning	7
3.1.2	Resultatförbättringar i verksamheten	8
3.2	Förbättrat partnerskap mellan tullarna och företagen	10
3.3	Förstärkt internationellt samarbete	12
4.	SLUTSATS	15

1. INLEDNING

EU-medborgarnas hälsa och säkerhet, deras arbetstillfällen, gemenskapens konkurrenskraft, handel samt investeringar i forskning och innovation är alla utsatta för ett växande hot från industriell tillverkning av förfalskningar.

I detta meddelande görs en bedömning av den nuvarande situationen på grundval av en analys av EU-tullmyndigheternas erfarenhet under senare tid när det gäller att försöka hejda flödet av förfalskningar i internationell handel. En rad konkreta initiativ läggs fram. De utgör tillsammans en handlingsplan för ett förbättrat genomförande av strategier och lagstiftning med syfte att bekämpa varumärkesförfalskning, särskilt genom åtgärder från tullens sida.

I meddelandet redovisas närmare hur handeln med förfalskade varor har ökat. Om detta vittnar **uppgången med 1000 % av EU-tullmyndigheternas beslag av varumärkesförfalskade varor** mellan 1998 och 2004. Det handlar om **mer än 100 miljoner beslagtagna artiklar varje år**¹ som ändå bara utgör toppen av ett isberg. Denna handel får effekter inte bara för arbetstillfällen, hälsa, säkerhet och konkurrenskraft. Eftersom varorna till stor del avsätts på den svarta marknaden leder den också till stora förluster i skatteinkomster. Vidare ger förfalskningsindustrin upphov till olaglig sysselsättning, och branschen uppges ha förbindelser med illegal invandring och gränsöverskridande organiserad brottslighet.

En av de mest alarmerande aspekterna är de ökade **risker som EU-medborgarna utsätts för i och med att antalet farliga förfalskningar, t.ex. förfalskade läkemedel, bildelar och livsmedel**, ökar så kraftigt. För tjugo år sedan visade undersökningar att sju av tio företag som drabbades av varumärkesförfalskningar återfanns inom sektorn lyxartiklar. **År 2004 beslagtogs mer än 4,4 miljoner förfalskade livsmedel och alkoholhaltiga drycker vid gemenskapens gränser** (en ökning med 196 % i förhållande till året dessförinnan), medan mindre än 2 % av de varor som tullen tog i beslag utgjordes av lyxartiklar.

För att rejält minska den globala handeln med pirattillverkade och varumärkesförfalskade varor och bekämpa de transnationella nätverk som är inblandade i denna handel krävs det motåtgärder på nationell nivå, gemenskapsnivå och internationell nivå.

Flera gemenskapsrättsakter har antagits i syfte att bekämpa varumärkesförfalskning och pirattillverkning. Även andra initiativ har tagits och ett utvecklingsarbete inletts i samma syfte.

De viktigaste rättsakterna på tullområdet är i det här sammanhanget rådets förordning (EG) nr 1383/2003 av den 22 juli 2003 om tullmyndigheternas ingripande mot varor som misstänks göra intrång i vissa immateriella rättigheter och om vilka åtgärder som skall vidtas mot varor som gör intrång i vissa immateriella rättigheter² och den därtill hörande tillämpningsförfordningen, kommissionens förordning (EG) nr 1891/2004 av den 21 oktober 2004³.

¹ Värdet av EU-tullmyndigheternas beslag uppskattas till mellan 1 och 2 miljarder euro per år.

² EUT L 196, 2.8.2003.

³ EUT L 328, 30.10.2004.

På inre marknadsområdet kan nämnas Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/48/EG av den 29 april 2004 om säkerställande av skyddet för immateriella rättigheter⁴ och de nyligen antagna förslagen från kommissionen om stärkta straffrättsliga åtgärder för att bekämpa varumärkesförfalskning⁵. Kommissionen antog vidare i november 2004 en strategi för säkerställande av skyddet för immateriella rättigheter i tredjeländer⁶.

Mer kan emellertid göras för att förbättra tullens kamp mot varumärkesförfalskning och pirattillverkning. Detta utvecklas närmare i avsnitt 3.

2. BEDÖMNING: VI STÅR INFÖR ETT VÄXANDE PROBLEM

2.1 Tullens beslag tyder på ett växande och mångfacetterat problem

Internationella företagsledare och företrädare för regeringar krävde vid sitt möte i Davos i Schweiz 2003 *en massiv global satsning för att bekämpa varumärkesförfalskningen, som nu uppskattas omfatta mer än 450 miljarder dollar per år*. Förbättrade gränskontroller ansågs vara av avgörande betydelse.

Enligt OECD:s undersökningar svarade varumärkesförfalskade varor för mellan 5 och 7 % av världshandeln redan 1998. Det året beslagtogs tullmyndigheterna omkring 10 miljoner varumärkesförfalskade och pirattillverkade varor vid EU:s yttre gränser. År 2004 beslagtogs de mer än 103 miljoner förfalskade varor, en ökning med 1000 % i förhållande till 1998.

Varumärkesförfalskningens verkliga omfattning är på grund av dess natur omöjlig att exakt beräkna, men detaljerad statistik från EU:s tullmyndigheter om beslagen av förfalskningar gör det ändå möjligt att följa utvecklingen på området. De rapporter om sina beslag av förfalskningar som medlemsstaternas tullmyndigheter överlämnar till kommissionen i enlighet med kommissionens förordning (EG) nr 1891/2004 av den 21 oktober 2004 ger en ganska god bild av hur mönstren förändras när det gäller varumärkesförfalskade och pirattillverkade varor i internationell handel.

Bedömningen i det följande av problemets art och omfattning utgör den årliga rapport från kommissionen som avses i artikel 23 i rådets förordning (EG) nr 1383/2003.

Bilaga 1 innehåller en jämförande sammanfattning av totaluppgifter för de senaste åren. Av sammanfattningen framgår både antalet beslagtagna artiklar och antalet av tullen behandlade ärenden⁷.

En **noggrann analys av statistiken över EU-tullmyndigheternas beslag av varor** under de senaste fem åren visar följande:

⁴ EUT L 195, 2.6.2004.

⁵ Se KOM(2005) 276: "Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om straffrättsliga åtgärder till skydd för immateriella rättigheter" och "Förslag till rådets rambeslut om stärkta straffrättsliga åtgärder mot intrång i immateriella rättigheter."

⁶ EUT C 129, 26.5.2005, s. 3.

⁷ Det fullständiga materialet finns på Generaldirektoratet för skatter och tullars webbplats.

Kvantitativa förändringar

- Antalet **beslagna varor har ökat** med **1000 %** under perioden.
- Tullen tar numera mer än **100 miljoner artiklar i beslag** per år.
- Varorna har främst tillverkats i **Asien**, särskilt i **Kina**.
- Mellan 2003 och 2004 mer än **fördubblades antalet ärenden hos tullen** som gällde förfalskningar, till mer än 22 000 ärenden per år.
- **Behovet av att på ett miljövänligt sätt förstöra** stora mängder beslagtagna varor ställer myndigheterna inför växande problem.

Kvalitativa förändringar

- En kraftig ökning av handeln med förfalskade varor som är **farliga för hälsa och säkerhet** har konstaterats.
- Merparten av de beslagtagna varorna är numera **hushållsartiklar**, inte lyxartiklar.
- Antalet **sofistikerade, tekniskt avancerade produkter** ökar.
- Tillverkningen sker i **industriell skala**.
- Förfalskningarnas höga kvalitet gör det ofta omöjligt att utan hjälp av teknisk expertis fastställa att det rör sig om en förfalskning.

Utöver de produkttyper som vanligen tas i beslag (t.ex. lyxartiklar, cigaretter, DVD-skivor, CD-skivor och textilvaror) stoppade tullen 2004 bland annat förfalskningar av följande vid EU:s gränser: mineralvatten, marmelad, mobiltelefoner, kaffe, äpplen, ansiktskrämer, blommor, bildelar, tvättmedel, läkemedel, rakhyvlar, tandkräm och tandborstar.

Kvaliteten på förfalskningarna är numera så god – kopian kan t.ex. ha extra säkerhetshologram och bättre emballage än originalet – att det blir allt svårare för tullmyndigheterna och till och med för rättighetshavarna själva att skilja mellan original och förfalskning.

2.2 Orsakerna till den stora ökningen i handeln med förfalskningar

Bakom den explosionsartade utvecklingen ligger framför allt de **höga vinsterna och förhållandevis låga riskerna**, särskilt när det gäller påföljderna i vissa länder, samt en allmän global tillväxt i den industriella kapaciteten att tillverka produkter av hög kvalitet.

Förfalskade DVD-skivor är ett belysande exempel. Vinsten är högre än för motsvarande vikt i narkotika, medan påföljderna vid upptäckt är mycket lägre. Ett annat exempel är cigaretter. Även om en förfalskare bara lyckas få igenom en av tio försändelser med förfalskade cigaretter kommer han ändå att göra en rejäl vinst på sin investering. Varumärkesförfalskning

i sådan skala erbjuder också kriminella ett utmärkt tillfälle att tvätta inkomster från brottsliga förehavanden.

Den alltmer sofistikerade industriella tillverkningskapaciteten i vissa länder (särskilt Kina) har erbjudit förfalskningsföretagen enorma möjligheter. Beslagen av förfalskade datordelar, bläckstrålepatroner, mobiltelefoner och bildelar visar den ökande kapaciteten att kopiera praktiskt taget allt.

Vidare kan konstateras att länder som genom till exempel ny lagstiftning har försökt att stoppa tillverkningen stöter på problem eftersom det är svårt att kontrollera företag som snabbt kan ställa om till annan tillverkning. Det kan också brista på det lokala planet när det gäller förmågan att kontrollera att lagstiftningen efterlevs.

Utvecklingen har förstärkts av den **organiserade brottslighetens tilltagande intresse av att få del av de höga vinsterna**. Ofta innehåller försändelser inte bara varumärkesförfalskade produkter utan också andra olagliga produkter, t.ex. olaglig narkotika. Terroristgrupper har också satts i förbindelse med försök till varumärkesförfalskning.

2.3 Nya hot

Varumärkesförfalskning och pirattillverkning ses allmänt som ett **hot mot investeringar och arbetstillfällen** i våra kunskapsbaserade ekonomier och som skadliga för många länders kulturarv.

Genom en alltmer industrialiserad tillverkning i händerna på samvetslösa aktörer står vi emellertid nu också inför **allvarliga folkhälso- och säkerhetsrisker**.

Bland farliga varor som beslagtogs av tullen under senare tid kan nämnas varumärkesförfalskade läkemedel, som ofta varit på väg till de minst utvecklade delarna av världen. Beslagen av förfalskade livsmedel, tvättmedel och leksaker med bristande säkerhet är andra indikatorer på att vi måste intensifiera våra motåtgärder och se till att lagstiftningen verkligen tillämpas.

Den ökade tillverkningen av förfalskningar i industriell skala ökar också risken för **betydande skatteförluster** för staten i både produktions- och konsumtionsländer, eftersom varumärkesförfalskarna nästan uteslutande är verksamma inom den dolda ekonomin. Bara i Storbritannien uppgår den årliga förlusten i mervärdesskatteinkomster på grund av förfalskningar till 2,5 miljarder euro enligt företagens uppskattningar.

En del av de förfalskningar som tullen upptäcker ställer samhället inför andra allvarliga risker. Som exempel kan nämnas förfalskade eller blanka pass, identitetskort, äktenskapsintyg, körkort osv., som kan användas för att underlätta illegal invandring eller hota säkerheten.

Omlastning av varor är ett växande bekymmer, eftersom bedragarna avviker från de vanliga transportvägarna för att dölja varornas ursprung. Länder som tullen normalt betraktar som lågriskländer, t.ex. Japan och Förenta staterna, börjar representera en högre risk på grund av transiteringar och omlastningar av förfalskningar. Ett beslag från 2004 visade att förfalskade bilsystem som egentligen var av kinesiskt ursprung infördes i gemenskapen från Förenta staterna. Det har också inträffat att gemenskapen utnyttjas för att dölja varors ursprung (t.ex. förfalskade mediciner från Asien som omlastas via EU på sin väg till Afrika).

Internetförsäljningen är ett växande problem. Mer än 30 % av tullens beslag av postförsändelser 2004 var Internetrelaterade. Eftersom det handlar om små mängder blir de enkla och billiga förfaranden för att förstöra varor som numera tillåts enligt artikel 11 i rådets förordning (EG) nr 1383/2003 av allt större intresse.

3. REKOMMENDATIONER – HANDLINGSPLAN FÖR TULLEN FÖR EFFEKTIVA ÅTGÄRDER MOT VARUMÄRKESFÖRFÄLSKNING OCH PIRATTILLVERKNING

Tullens centrala roll när det gäller att stoppa den internationella handeln med förfälskade varor framgår av att tullmyndigheterna står för omkring 70 % av alla beslag av förfälskade produkter som görs i världen. Tullen är också den enda rättsvårdande instans som tilldelats ett särskilt uppdrag inom ramen för Världshandelsorganisationens avtal om handelsrelaterade aspekter av immaterialrätter (TRIPS-avtalet).

Trots detta är det uppenbart att tullen kan göra mera. En mera långtgående och vittomfattande strategi krävs för att problemet skall kunna hållas under kontroll. Framför allt krävs det att man vid sidan av att ta varor i beslag ägnar sig åt undersökningar med syfte att få stopp på produktion, distribution och försäljning av varumärkesförfälskade artiklar. Samarbetet med andra aktörer behöver byggas ut. Även om detta meddelande framför allt behandlar verksamhetsinriktat samarbete, särskilt med företag och tullmyndigheter i tredjeländer, är det också viktigt att framhålla behovet av nära samarbete mellan olika brottsbekämpande myndigheter.

Väsentligt är att varje vittomfattande strategi bygger på praktiska åtgärder som är möjliga att genomföra. Företagen har visat att de är beredda att stödja sådana konkreta tullinitiativ.

Åtgärder behöver sättas in på tre nyckelområden: ökat skydd på gemenskapsnivå, förbättrat partnerskap mellan tullen och företagen och förstärkt internationellt samarbete⁸. Dessa nyckelområden behandlas i underavsnitten i det följande, som också innehåller en rad rekommendationer. Om man kommer överens om dessa rekommendationer på politisk nivå skulle de tillsammans utgöra en **handlingsplan** vars genomförande och effekter skulle kunna övervakas och utvärderas av kommissionen.

3.1 Ökat skydd på gemenskapsnivå

Det finns ett starkt behov av att stärka skyddet mot produkter som utgör en risk för EU-konsumenternas hälsa och säkerhet (t.ex. förfälskade läkemedel, bildelar och livsmedel) eller som med stor sannolikhet är föremål för organiserad brottslighet (t.ex. cigaretter, alkohol och DVD-skivor).

Först och främst måste man därför förbättra tullens kontroller av införseln av varor och för det ändamålet först undersöka om de nuvarande rättsliga och verksamhetsinriktade åtgärderna är tillräckliga och vid behov rekommendera ändringar.

⁸ Vissa åtgärder kan finansieras från programmet Tull 2007.

3.1.1 Lagstiftning

I gemenskapen har tullen befogenheter som går långt utöver de minimikontroller av importen som fastställs i TRIPS-avtalet och kan stoppa misstänkta förfalskningar vid import, export, transitering eller omlastning. Under 2004 gjorde tullmyndigheterna i gemenskapen omkring 22 000 ingripanden som resulterade i beslag av förfalskade varor (motsvarande siffra för 2003 var 10 000).

På gemenskapsnivå har tullmyndigheterna försökt bekämpa intrång i immateriella rättigheter ända sedan 1986 med stöd av en rad olika rättsakter. Situationen ändrades avsevärt i och med den nya gemenskapslagstiftning på tullområdet (rådets förordning (EG) nr 1383/2003), som trädde i kraft den 1 juli 2004. Med denna lagstiftning infördes det kontroller inom sektorer som tidigare inte omfattats (t.ex. växtförädlarrätter, ursprungsbe-teckningar och geografiska beteckningar), förfarandena förenklades, företagens kostnader minskades och medlemsstaterna fick möjlighet att tillåta att förfalskade varor förstörs med ett minimum av byråkrati.

EU:s tullagstiftning på detta område anses numera som en av de bästa och effektivaste i världen (Kina har numera antagit ny lagstiftning av liknande slag). Ett tecken på att så är fallet är att medlemsstaternas tullmyndigheter beslagtar betydligt större mängder varumärkesförfalskade varor än vad som görs på annat håll i världen. Genom sina kontroller av alla varurörelser, särskilt vid omlastning, skyddar tullen inte bara EU utan också andra delar av världen och särskilt de minst utvecklade länderna, ett vanligt mål för bedragarna (här kan till exempel nämnas beslag av förfalskade mediciner, kondomer och bildelar, som stoppats vid EU:s gränser på sin väg till Afrika).

Skyddet av immateriella rättigheter när det gäller varor i internationell handel kommer, när det år 2004 antagna direktivet om straffrättsliga åtgärder till skydd för immateriella rättigheter genomförs 2006, att kompletteras av ett motsvarande gemenskapsskydd för förfalskningar som tillverkats i gemenskapen och förblir där. Detta direktiv, tillsammans med de föreslagna åtgärderna på det straffrättsliga området för att stärka säkerställandet av skyddet av immateriella rättigheter och bekämpa intrång i sådana rättigheter, skulle ge en ganska komplett vapenarsenal som kan användas för att angripa detta problem i gemenskapen.

Immateriella rättigheter är ett område i snabb utveckling, **och lagstiftare och företag måste samarbeta för att säkerställa att lagstiftningen fortsätter att uppfylla dagens och morgondagens krav** och snabbt kan anpassas när det uppstår problem.

I detta sammanhang har två särskilda problem framhållits från företagens sida. För det första vill företagen att medlemsstaterna snabbt inför de förenklade förfaranden för att förstöra varor som numera är tillåtna enligt gemenskapslagstiftningen. Detta skulle minska kostnaderna både för företagen och för myndigheterna. Den andra frågan gäller den nuvarande möjligheten för resande att införa små mängder varor för personligt bruk, varor som ju kan vara varumärkesförfalskade. Företagen godtar att tullen inte kan befatta sig med varje enskilt fall, men anser att lagstiftningen sänder ut fel signaler och verkar överse med varumärkesförfalskning. En annan lagstiftningsrelaterad fråga gäller kostnadsfördelningen. Företagen anser att den felande parten bör bära en större del av bördan än rättighetshavaren.

Åtgärder:

Två centrala frågor behöver behandlas: försändelser av lågt värde och förenklade förfaranden för att förstöra varor.

Det bör tillsättas en arbetsgrupp med företrädare för företagen och tullen som får till uppgift att undersöka hur handhavandet i praktiken av dessa frågor kan förbättras.

På grundval av gruppens överläggningar skulle kommissionen sedan i en rapport redogöra för behovet av lagstiftningsändringar eller andra konkreta åtgärder som kan förbättra situationen.

Måldatum för gruppens möten: Slutet av 2005.

Måldatum för rapporten: Juni 2006.

3.1.2 Resultatförbättringar i verksamheten

Än viktigare än att anpassa lagstiftningen är **att se till att verksamhetskapaciteten alltid hålls på en tillräckligt hög nivå.**

Tullen har den dubbla funktionen att dels underlätta internationell handel, dels utöva kontroller för att stoppa olaglig handel. För att den skall kunna uppfylla den funktionen måste kontrollerna bli ännu bättre, med hjälp av nya verktyg och tekniker.

Det har tagits många verksamhetsinriktade initiativ under de senaste åren som gett goda resultat i form av ökade tullbeslag av varumärkesförfalskade varor.

Metoden att ordna verksamhetsinriktade seminarier där tullen och företagen sammanförs för att behandla den senaste utvecklingen och utbyta information om hur man arbetar för att kontrollera att lagstiftningen efterlevs är ett lämpligt sätt att gå till väga för att öka samarbetet. Utbyten mellan tulltjänstemän och de gemensamma aktionerna mellan medlemsstater är också viktiga steg på vägen mot ett förbättrat samarbete när det gäller efterlevnadskontrollen.

Dessa åtgärder behöver vidareutvecklas och sammanföras i en **ny plan för kontrollverksamheten** som bygger på en gemenskapssyn på riskhantering och tar tillvara medlemsstaternas sakkunskap så att bästa praxis kan spridas både inom och utom gemenskapen.

En central fråga är hur man går vidare från dagens situation som utmärks av ett växande antal beslag men otillräckliga insatser för att närmare undersöka och få stopp på produktions- och distributionsnäten, till en situation där man angriper roten till det onda.

Åtgärder:

1. Ökat bruk av riskhantering

Genom den senaste ändringen av gemenskapens tullkodex⁹ har det lagts större vikt vid riskhantering i gemenskapen. Området varumärkesförfalskningar är därför väl ägnat för ett första pilotprojekt med en satsning på gemenskapsnivå. Den första åtgärd som bör vidtas är att färdigställa en särskild **vägledning för riskhantering i bekämpningen av varumärkesförfalskning.**

⁹ Förordning (EG) nr 648/2005, EGT L 117, 4.5.2005, s.13.

Vägledningen bör naturligtvis komma till praktisk användning. Detta kan säkras genom att den distribueras till olika centrum för riskhantering och genom att slutna användargrupper bestående av experter på området varumärkesförfalskning delar med sig till varandra av sin erfarenhet av risk. På så sätt kan information i realtid utväxlas mellan experter via gemenskapens nya system för riskhantering¹⁰.

Måldatum för vägledningen för riskhantering: Januari 2006.

Måldatum för inrättandet av slutna användargrupper för utbyte av riskinformation: Januari 2006.

2. Upprättande av en arbetsgrupp bestående av tullexperter från medlemsstaterna i syfte att förbättra kontrollerna när det gäller varumärkesförfalskning.

Arbetsgruppen¹⁰ skulle bestå av tulltjänstemän från medlemsstaterna som är specialiserade på att bekämpa varumärkesförfalskning och som skulle samarbeta med experter från andra medlemsstater, särskilt genom att övervaka situationen och hjälpa till under kortare perioder genom att dela med sig av sitt kunnande och sin praktiska erfarenhet. Företagen skulle också, där så bedöms lämpligt, kunna medverka i arbetet.

Måldatum för de första åtgärderna: Oktober 2005.

3. Gemensamma kontroller

Riktade gemensamma insatser från tullens sida eller regionala insatser mot varumärkesförfalskning bör vid behov genomföras med kommissionen som samordnande och understödjande part. Detta skulle omfatta särskilda åtgärder för att under en begränsad tid inrikta kontrollerna på specifika varumärkesförfalskningsproblem (högriskområden eller högriskvaror).

Vissa tredjeländer med vilka ett avtal (eller protokoll) om ömsesidigt administrativt bistånd i tullfrågor har trätt i kraft bör vid behov erbjudas att delta i sådana gemensamma insatser från tullens sida.

Måldatum: under loppet av 2006.

4. Verksamhetsinriktade seminarier för tull och företagen

Dessa seminarier har tidigare varit mycket lyckade. Beslagen har ökat efter varje sådant seminarium tack vare mer fokuserade kontroller. De har också lett till ett ökat samarbete mellan olika nationella myndigheter och olika aktörer. Seminarierna bör där så är lämpligt kompletteras med utbildning, riktmärkning och utbyten.

Måldatum: Åtgärden pågår.

5. Utnyttjande av tullens laboratorier

I flertalet fall finns det begränsad information om de farliga produkter som upptäcks. Möjligheten att utnyttja tullens laboratorier eller andra statliga laboratorier för att kontrollera osäkra varumärkesförfalskade produkter bör därför undersökas. En mindre utredningsgrupp¹¹ bestående av experter från medlemsstaterna bör få i uppdrag att redovisa vilka fördelar en sådan lösning skulle ha, om den är genomförbar och vad den skulle kosta.

¹⁰ Finansierat med medel från programmet Tull 2007.

¹¹ Finansierad med medel från programmet Tull 2007.

Måldatum: under loppet av 2006.

6. Tullinformationssystemet

Största möjliga utnyttjande av EU:s tullinformationssystem (TIS), dvs. det system som gör det möjligt för medlemsstaternas tullförvaltningar att utbyta, söka och sprida information om smugglingsaktiviteter och framställningar om åtgärder (observation, rapportering, diskret övervakning eller särskilda kontroller), bör också främjas i kampen mot pirattillverkning och varumärkesförfalskning.

Detta kommer att öka effekterna av kontrollerna och särskilt bidra till att distributionsnäten kan stoppas. När misstänkta försändelser stoppas i en medlemsstat kan man nämligen genom detta system säkerställa att särskilda åtgärder (observation och rapportering, diskret övervakning eller särskilda kontroller) kan vidtas i andra medlemsstater mot denna handel. Särskilt stor betydelse skulle detta kunna få när det gäller den växande Internetrelaterade handeln.

Av betydelse för ett förstärkt ömsesidigt samarbete mellan medlemsstaterna och mellan medlemsstaterna och kommissionen är att man använder sig av rådets förordning (EG) nr 515/97 av den 13 mars 1997 om ömsesidigt bistånd mellan medlemsstaternas tullförvaltningar och om samarbete mellan dessa och kommission i syfte att understödja en korrekt tillämpning av tull- och jordbrukslagstiftningen.

Måldatum: Under 2006.

3.2 Förbättrat partnerskap mellan tullen och företagen

Det är viktigt att erinra om att varumärkesförfalskade varor behandlas på ett annat sätt än andra varor som underkastas vanliga tullkontroller. Tullen beslagtar inte varorna direkt utan kvarhåller dem i regel så att företagen kan vidta nödvändiga åtgärder hos de behöriga myndigheterna. Företagen måste först, på en särskild ansökningsblankett, lämna in en begäran till tullen om att den skall ingripa. Företagens medverkan är nödvändig, för det är bara rättighetshavaren som har den tekniska sakkunskap som krävs för att kunna skilja dagens mycket högkvalitativa förfälskningar från originalet. Företagen måste också ta ansvaret om försändelserna stoppas utan att det är berättigat.

Ett omfattande engagemang från företagets sida är därför absolut nödvändigt för att tullen på ett effektivt sätt skall kunna kontrollera att lagstiftningen efterlevs.

Kontrollmyndigheterna behöver samarbeta mer med företagen, och företagen å sin sida måste lämna tillräckliga upplysningar för att deras rättigheter skall kunna skyddas. Det som framför allt krävs av företagen är att de skall lämna in en ansökan till tullen om ingripande¹². Utan en sådan ansökan har tullen små möjligheter och begränsade incitament för att på ett effektivt sätt hjälpa rättighetshavarna.

Ett förbättrat informationsutbyte på ett tidigt stadium mellan företagen och tullen är också av avgörande betydelse. Det är emellertid viktigt att se till att offentliga medel inte satsas på att utveckla sofistikerade eller dyrbara system för utbyte av information (som kanske inte är till

¹² Detta förfarande fastställs i gemenskapslagstiftningen och ger tullen befogenhet och det nödvändiga informationsunderlaget för att stoppa misstänkta förfälskningar.

någon nytta för tulltjänstemännen på fältet), system som företagen skulle kunna utveckla till lägre kostnad och driva mera effektivt, särskilt när det gäller att hålla systemen uppdaterade.

En praktisk och kostnadseffektiv lösning som kan övervägas i detta sammanhang är ett **EU-övergripande elektroniskt informationssystem på området varumärkesförfalskningar** som förenar tullens befintliga verktyg för utbyte av riskinformation med en möjlighet för tullen att via hyperlänkar få tillgång till de olika särskilda databaserna för immateriella rättigheter (t.ex. Byrån för harmonisering inom den inre marknaden (varumärken och copyright)). Genom att tullen på så sätt får möjlighet att spåra och kontakta rättighetshavaren när de stöter på misstänkta varor vid gränsen skulle resurser sparas och kontrollerna förbättras.

Åtgärder:

1. Företagen bör agera mera aktivt

Företagen, särskilt små och medelstora företag, bör uppmuntras att lämna in ansökningar till tullen om ingripande.

Flera företag (t.ex. Mercedes, LVMH, Panasonic, Gillette, Nike, Lacoste och BIC) har utarbetat snabbreferensguider för tullen. Detta tillvägagångssätt bör uppmuntras via regelbundna utbyten mellan tullen och företagen där man diskuterar nya problemområden.

Måldatum: Åtgärden pågår.

2. Ett vidgat partnerskap mellan företagen och tullen

Genom samförståndsavtal med t.ex. större handelsföretag, flygbolag, rederier och expressföretag skulle samarbetet kunna främjas och kontrollerna förbättras tack vare ett förbättrat informationsutbyte och en ökad medvetenhet om de risker som handeln med förfalskningar för med sig.

Måldatum: Under 2006.

3. Förbättrade kontakter mellan tullen och rättighetshavarna

Att fastställa vem som är rättighetshavare när det gäller en försändelse av varumärkesförfalskade varor är ingen lätt uppgift för tullen. De svårigheter som små och medelstora företag ställs inför när de skall lämna in en ansökan om ingripande av tullen i de 25 medlemsstaterna förstärker problemet ytterligare. Ett EU-övergripande informationssystem på området immateriella rättigheter, som förenar de möjligheter som riskhanteringssystemet erbjuder att utbyta riskinformation om varumärkesförfalskning med möjligheten för tullen att via Internet få tillgång till uppgifter om företag och nyckelprodukter samt kontaktuppgifter, skulle underlätta för tullen att ingripa och göra att fler företag kan dra nytta av det skydd som tullen erbjuder.

En arbetsgrupp med företrädare för tullen och företagen bör upprättas och få i uppdrag att utveckla ett sådant system.

Måldatum: Möten under andra hälften av 2005. Ett bassystem på plats i slutet av 2006.

4. Snabbinformationssystem för företagen

Det bör införas ett system med vars hjälp företagen kan lämna upplysningar i brådskande och viktiga fall. Detta är ett problem särskilt för små och medelstora företag. Genom en central **elektronisk brevlåda** som sköts av en specialist på att bekämpa varumärkesförfalskning skulle framställningar på

detta område kunna prövas och via gemenskapens riskhanteringssystem slussas vidare till specialister på detta område i medlemsstaterna och även till större hamnar, flygplatser och landgränsövergångar. Systemet skulle vara realtidsbaserat.

Måldatum: 2006.

5. Särskilda åtgärder för känsliga affärsområden

Det bör tas särskilda initiativ för områden som representerar hög risk för folkhälsan (t.ex. läkemedel och leksaker) och områden där förlusten av skatteinkomster är särskilt kännbar.

Måldatum: Åtgärden pågår.

6. Upplysningsverksamhet och informationskampanjer

Åtgärder för att både öka företagens kunskaper om vad tullen uträttar och höja allmänhetens medvetenhet om hoten mot hälsa, arbetstillfällen och samhället i stort är av största vikt. Några exempel på möjliga åtgärder är kampanjer vid större gränsövergångar (särskilt internationella flygplatser), ambulerande utställningar (*road-shows*), utställningar på tullmuséer och informationsspridning till konsumenter.

Måldatum: Åtgärden pågår.

3.3 Förstärkt internationellt samarbete

Vid sidan av intensifierade kontroller från EU:s sida för att bekämpa importen av varumärkesförfalskade varor (kontroller som bara kan tjäna till att stoppa försändelser eller angripa enskilda brottssektorer) krävs det att problemet åtgärdas vid källan genom att man åtminstone stoppar exporten av varumärkesförfalskade varor men helst också produktionen. Detta kräver internationellt samarbete.

TRIPS-avtalets miniminormer för skydd av immateriella rättigheter omfattar visserligen importkontroller från tullens sida, men enligt EU-tullmyndigheternas erfarenhet behöver det göras ännu mer.

För det första bör det införas **vittomfattande export- och omlastningskontroller**, som är ett av de bästa sätten att stoppa varor innan de lämnar produktionslandet (och att förhindra att de som ägnar sig åt handel med förfalskningar utnyttjar säkra områden som EU, Japan eller Förenta staterna för att dölja varornas verkliga ursprung).

För det andra måste tullsamarbetsavtal (eller motsvarande protokoll inom ramen för bredare internationella avtal), som möjliggör ett nära samarbete med avtalspartens förvaltningar och erbjuder en lämplig rättslig grund för bilaterala åtgärder, utnyttjas till fullo och utvidgas till att omfatta områden där det förekommer en omfattande produktion. Särskilt betydelsefullt i detta sammanhang är undertecknandet i april 2005 av tullsamarbetsavtalet med Kina (som svarar för större delen av de förfalskningar som beslagts av EU:s tullmyndigheter).

Åtgärder:

1. Utbyggnad av TRIPS-avtalet

Det ökande antalet beslag av förfälskningar i samband med omlastningar har sedan en tid tillbaka visat att det finns skäl att överväga en utbyggnad av artikel 51 i TRIPS-avtalet¹³. Den skulle bestå i att man utvidgar WTO-medlemmarnas nuvarande skyldighet att utföra tullkontroller för att stoppa varumärkesförfälskningar till att inte bara gälla vid import utan också vid export, transitering och omlastning¹⁴. I sinom tid skulle man också kunna överväga att utvidga räckvidden av artikel 51 så att också intrång i vissa andra immateriella rättigheter omfattas.

Måldatum: Beroende av WTO-förhandlingarna.

2. Samarbete med Världstullorganisationen (WCO), Europol och Interpol

Många av lärdomarna på gemenskapsplanet när det gäller riskhatering och användningen av statistik om beslag av varor kan vara av intresse globalt. Genom ett nära och aktivt samarbete med de internationella organ som är närmast berörda när det gäller att säkerställa skyddet av immateriella rättigheter, t.ex. Världstullorganisationen (WCO), Europol och Interpol, kan internationella utvecklingstendenser fångas upp och EU:s sätt att arbeta ges en vidare spridning. Särskilt skulle en spridning av den sakkunskap om riskhantering som byggts upp inom EU kunna vara till nytta för de berörda parterna.

Måldatum: 2005/2006.

3. Bilateral arrangemang

För att komma åt varumärkesförfälskning på viktiga problemområden måste EU låta sina viktigaste handelspartner få del av de praktiska hjälpmedel (t.ex. riskhantering, statistik och trendanalyser) som utvecklats inom EU. Tullsamarbetsavtal och partnerskaps- och samarbetsavtal med bestämmelser om ömsesidigt samarbete ger en rättslig grund för ett bilateralt samarbete och informationsutbyte.

Som exempel på sådant samarbete kan nämnas utbildning, tjänstemannautbyte, utbyte av sakkunskap och informationsutbyte om den aktuella utvecklingen.

Tullsamarbetsavtal bör upprättas – och håller i vissa fall på att förhandlas fram – med länder och organisationer som Indien, Japan, Asean¹⁵, Sydamerikanska gemensamma marknaden (Mercosur) och Pakistan.

Vidare kommer kommissionen att i framtida bilaterala avtal verka för att det i det kapitel som rör immateriella rättigheter införs ett åtagande om att parterna skall tillämpa tullkontroller inte bara vid import utan också vid export, transitering och omlastning av varor som gör intrång i vissa immateriella rättigheter.

¹³ Artikel 51 i Trips-avtalet har följande lydelse: ”Medlemmarna skall i överensstämmelse med nedan angivna bestämmelser införa förfaranden för att göra det möjligt för en rättighetshavare, som har giltiga skäl att misstänka att införsel av varumärkesförfälskade varor eller upphovsrättsligt piratkopierade varor kan komma att ske, att till berörd administrativ eller rättslig myndighet inge ansökan om tullmyndighets uppskjutande av frigörande av sådana varor. Medlemmarna kan besluta att sådan ansökan kan inges beträffande varor som utsatts för andra immaterialrättsliga intrång, förutsatt att kraven i detta avsnitt uppfylls. Medlemmarna får även tillhandahålla motsvarande förfaranden beträffande tullmyndighets uppskjutande av frigörande av intrångsgörande varor, avsedda för utförsel från sina territorier.”

¹⁴ Kommissionen har redan tagit upp denna fråga i TRIPS-rådet vid dess möte i juni 2005. Kommissionen lade då fram ett meddelande om säkerställande av skyddet av immateriella rättigheter, där det i det kapitel som beskriver de förväntade resultaten anförts att en av de frågor som TRIPS-rådet bör ägna särskilt uppmärksamhet är tullåtgärder och möjligheten att sätta in sådana åtgärder vid export och transitering (punkt 26 i kommissionens meddelande IP/C/W/448).

¹⁵ Sydostasiatiska nationers förbund.

Måldatum: Åtgärden pågår.

4. Särskilda åtgärder för Kina

Merparten av beslagen av förfalskningar i EU har gällt varor som exporterats från Kina, och antalet beslagtagna förfalskningar från Kina kommer sannolikt att öka med tanke på landets snabba utveckling. Kina är intressant också av andra skäl än tullskäl (därifrån levereras till exempel ecstasyprekursorer till Europa, liksom osäkra livsmedel, fyrverkeripjäser m.m.). Kina har antagit en sträng tullagstiftning som syftar till att bekämpa varumärkesförfalskning, och det kommer att krävas samarbete för att främja laglig handel och stoppa den blomstrande handeln med förfalskningar. Det tullsamarbetsavtalet som nyligen ingicks mellan gemenskapen och Kina ger en rättslig ram för ett fördjupat samarbete mellan parterna.

Vid sidan av utbyte av tjänstemän och sakkunskap skulle upprättandet av ett särskilt informationssystem genom vilket EU och Kina kan utbyta information för att försöka stoppa olaglig handel och produktion vara en viktig praktisk åtgärd som kan medverka till att minska det internationella flödet av förfalskningar. Om detta tillvägagångssätt blir framgångsrikt skulle det kunna utvidgas till att omfatta andra viktiga handelspartner.

Måldatum: 2006.

5. Internationella partner för mera omfattande aktioner

Av förklaringen från det senaste toppmötet mellan EU och Förenta staterna framgår parternas tydliga avsikt att samarbeta för att bekämpa varumärkesförfalskning och pirattillverkning. För att omsätta detta i praktisk handling bör parterna främja ett utbyte av sakkunskap och upplysningar på tullområdet inom ramen för det nuvarande tullsamarbetsavtalet mellan gemenskapen och Förenta staterna. Önskvärt vore också att utröna om EU skulle kunna förena sina krafter med andra samarbetspartner.

Måldatum: 2005/2006.

6. Utstationering av tulltjänstemän i de viktigaste regioner som varorna kommer från

Varumärkesförfalskningens omfattning och behovet av att stoppa tillverkningen vid källan gör att det i tilltagande mån betalar sig att placera specialister från tullen på området varumärkesförfalskning i nyckelregioner, t.ex. Asien. Med direkta kontaktytor mellan tullförvaltningarna skulle bättre resultat nås tack eftersom man kan basera sig på gemensam erfarenhet och ömsesidig förståelse. Kommissionen och medlemsstaterna bör pröva denna fråga.

Måldatum: 2006 och därefter.

4. SLUTSATS

Den kraftiga uppgången i antalet beslag som görs av tullmyndigheterna i EU visar att varumärkesförfalskning är en farlig och växande verksamhet. För att den skall kunna bekämpas krävs politiskt stöd och konkreta åtgärder för att skydda EU och dess medborgare mot illojal handel och farliga produkter.

Med den växande internationella handeln, särskilt den ökande importen från Asien (där produktionstillväxten i Kina är särskilt anmärkningsvärd), står EU inför en potentiell lavin av förfalskade varor av allt högre kvalitet. Handeln med sådana varor ger extremt höga vinster samtidigt som den är förenad med förhållandevis låg risk, och detta gör den särskilt attraktiv för kriminella organisationer och även för terrorister. Om EU inte agerar kraftfullt, snabbt och på ett ändamålsenligt sätt kommer det snart att vara för sent att på ett verkningsfullt sätt angripa detta allvarliga hot mot arbetstillfällena, hälsa och ett säkert samhälle i EU.

Ett snabbt genomförande av det åtgärds paket som rekommenderas i avsnitt 3 av detta meddelande skulle avsevärt stärka de kontroller i syfte att bekämpa varumärkesförfalskningar som görs av tullmyndigheterna i gemenskapen och förbättra de samlade internationella ansträngningarna att bekämpa detta globala hot.

Problemet är akut och växande. Detta meddelande koncentreras därför till de viktigaste områden som kräver omedelbar uppmärksamhet. Där så är lämpligt bör emellertid ytterligare åtgärder genomföras (exempel på detta är information om tullens åtgärder till alla som ansöker om ett gemenskapsvarumärke, eventuellt utnyttjande av tullens sakkunskap vid stickprovskontroller internt i gemenskapen och ett utökat samarbete med Byrån för harmonisering inom den inre marknaden (varumärken och formgivning).

Den föreslagna handlingsplanen är realistisk. Med det nödvändiga politiska stödet kan huvuddelen av åtgärderna genomföras inom den närmaste tiden.

* * *

BILAGA

Tullens beslag av varumärkesförfälskade produkter

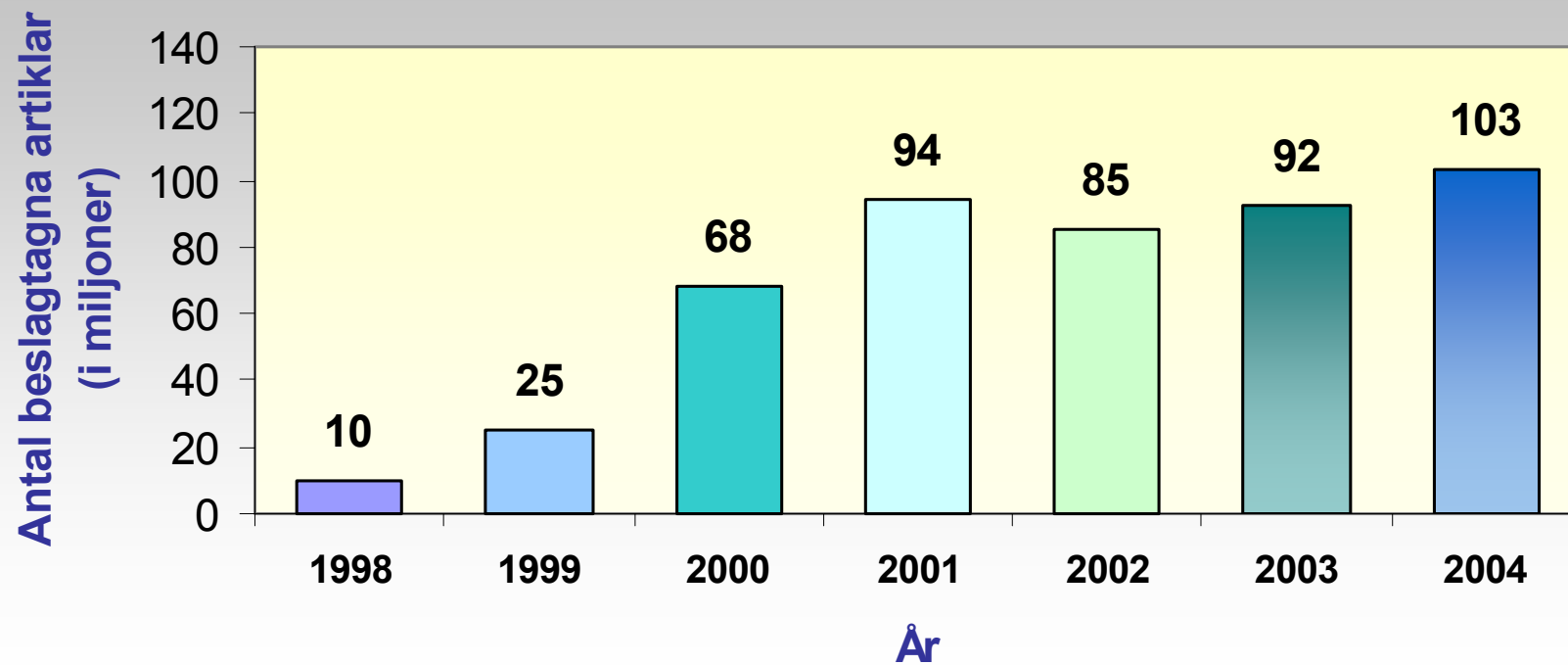
- Fördelning efter antal registrerade ärenden och antal beslagtagna artiklar per produkttyp – EU 2004
- Antal beslagtagna artiklar: Utveckling 1998 – 2004
- Antal framställningar till tullmyndigheterna om ingripande: Utveckling 2000 – 2004
- Beslagtagna artiklar 2003 fördelat på ursprungsland (i procent)
- Tullärenden 2003 fördelat på ursprungsland (i procent)

EU 2004

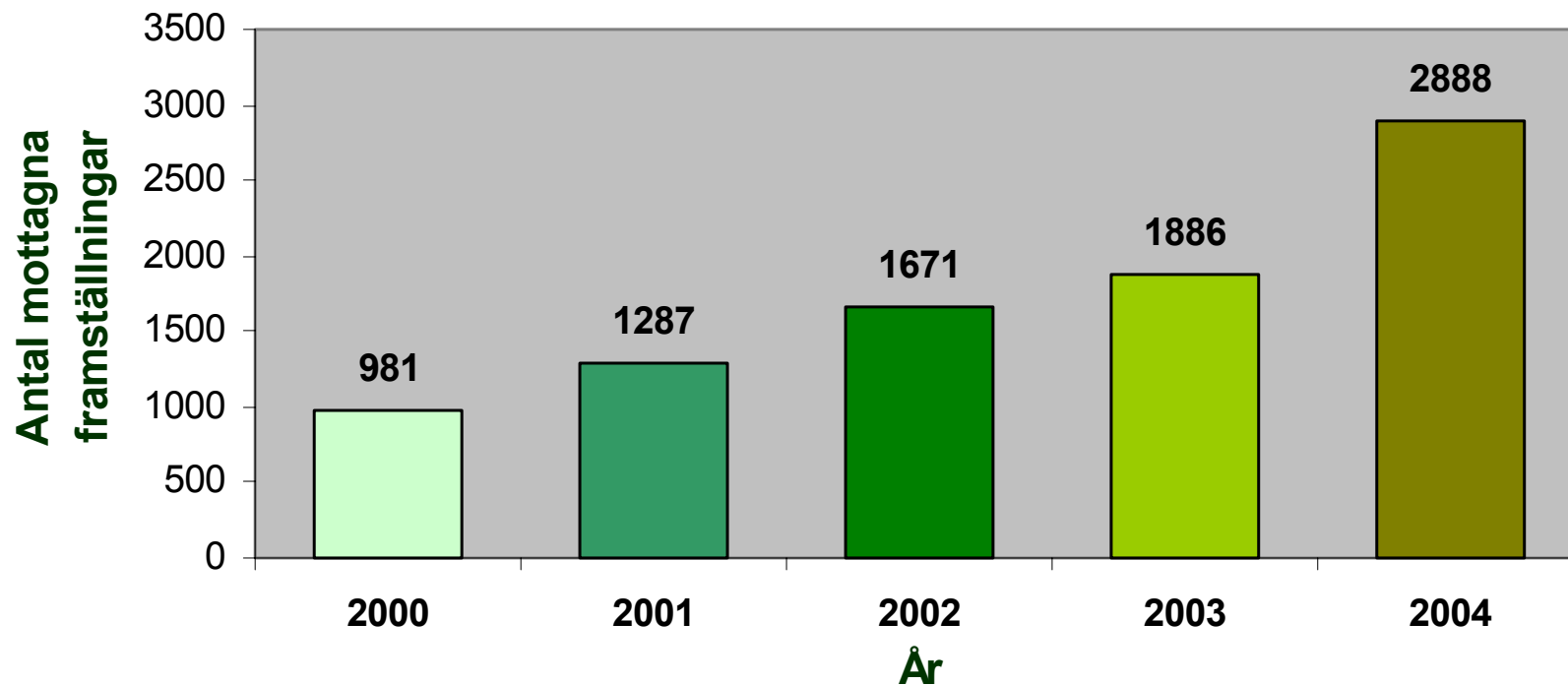
Fördelning efter antal registrerade ärenden och antal beslagtagna artiklar per produkttyp

Produkttyp	Antal hos tullen registrerade ärenden	%	Antal beslagtagna artiklar	%	Förändring i förhållande till 2003
Livsmedel, alkoholhaltiga drycker och andra drycker	52	0,5	4,5 miljoner	4	+ 196 %
Parfym och kosmetika	214	1	1 million	1	- 22 %
Kläder och tillbehör	13 958	62	8 miljoner	8	+ 102 %
a) Sportkläder	3 906	17	1 miljoner	1	+ 140 %
b) Andra kläder (konfektion, osv.)	4 704	21	2 miljoner	2	+ 26 %
c) Tillbehör (väskor, solglasögon, osv.)	5 348	24	5 miljoner	5	+ 146 %
Elektrisk utrustning	848	4	4 miljoner	4	+ 712 %
Datorutrustning (datorer, skärmar osv.)	125	1	1 miljoner	1	+ 900 %
CD-skivor (musik, spel, programvara, DVD-skivor osv.)	2 781	12,5	18 miljoner	18	- 57 %
Ur och smycken	2 230	10	0,5 miljoner	1	- 20 %
Leksaker och spel	516	2	18 miljoner	17	+ 46 %
Andra varor	1 347	6	10 miljoner	6	+ 58 %
Cigaretter	313	1	38 miljoner	40	+ 14 %
EU TOTALT	22 384	100	103 miljoner	100	+ 12 %

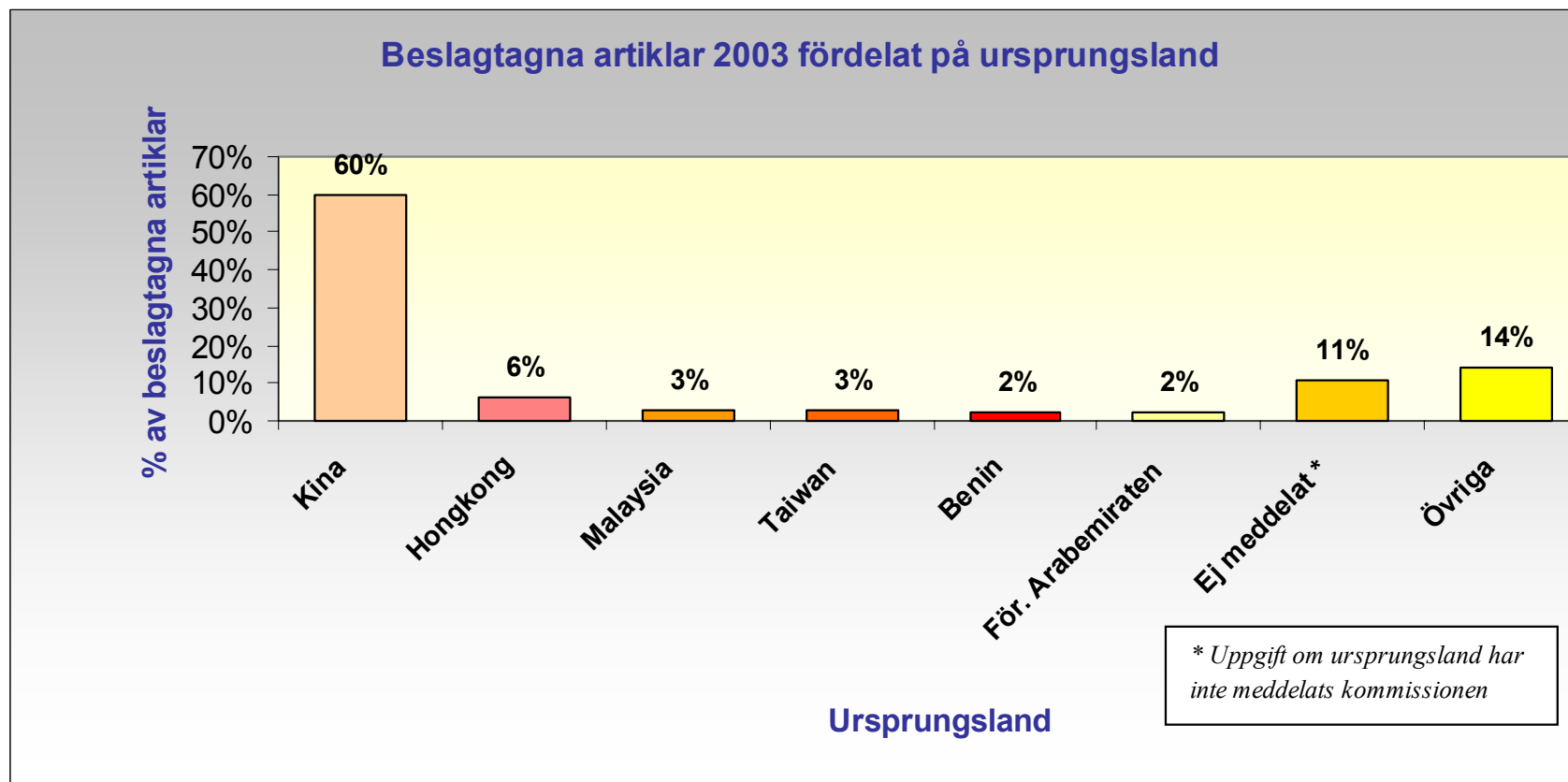
Antal beslagtagna artiklar: Utveckling 1998 - 2004

Antal framställningar till tullmyndigheterna om ingripande: Utveckling 2000 - 2004

Anm.: Genom att lämna in en ansökan om ingripande begär rättighetshavaren att tullen skall kontrollera varor som misstänks göra intrång i deras immateriella rättigheter

Ärenden hos tullen 2003 fördelat på ursprungsland

